

برنامه های سلامت برنامه کودکان

معرفی برنامه های سلامت برنامه کودکان

دردفتر سلامت خانواده و جمعیت برنامه های کنترل بیماریهای اسهالی از سال ۱۳۶۳ و حاد تنفسی از سال ۱۳۶۸ و ترویج تغذیه با شیرمادر از سال ۱۳۷۰ به اجرا در آمده است از سال ۱۳۷۶ با شکل گیری اداره کودکان علاوه بر برنامه فوق برنامه سلامت نوزادان بعنوان زیر مجموعه اداره کودکان اجرا میشود.

ولیکن علیرغم اجرای برنامه کودکان طی سالهای متمادی ، هنوز تا رسیدن به شاخصهای مطلوب سلامت کودکان ، فاصله بسیار است . اغلب کودکان زیر ۵ سال دارای علائم و نشانه های چند بیماری با هم هستند و تصمیم گیری برای درمان بیماری آنان بسیار دشوار است و یا برخی وقتی مراجعه می کنند که بیماری آنان پیشرفت کرده است . بسیاری از مادران روش صحیح تغذیه کودک خود را نمی دانند . بعلاوه کارکنان بهداشتی شاغل در شبکه های بهداشت و درمان کشور درخصوص تشخیص و درمان بیماریهای شایع دوران کودکی همچون بیماریهای اسهالی ، عفونتهای حاد تنفسی و تغذیه کودکان دارای تجربه و دانش کافی اند اما به دلایلی چند، کیفیت خدمات تا حد مطلوب فاصله دارد از جمله :

اغلب آنان درزمینه استفاده از راهنماهای اختصاصی و استانداردها جداگانه درهر مورد آموزش دیده اند ، لیکن هریک از این راهنماها به شکلی بیمارگر به بیماری کودک می نگریست و ابزار مناسبی برای مراقبت از کودک مبتلا به یک بیماری و یا چند بیماری را در اختیار کارکنان نمی گذاشت . از سوی دیگر ارتباطات زمینه ای واصلی بین حالتیهای مختلف بیماریها در راهنماها نیامده بود وغالباً از دیده پنهان می ماند ، مثلاً اسهال های مکرر سبب سوء تغذیه می شد و سوء تغذیه راتشدید می کرد . همچنین دستورالعملهای استاندارد برای تشخیص و درمان بیماریهای شایع دوران کودکی فاقد نشانه های خطر برای همه موارد بودند که این امر سبب نادیده گرفتن بیماریهای وخیم می شد .

مطالعات متعدد نشان داده است که با ارتقاء کیفیت خدمات بهداشتی و مشارکت بیشتر خانواده ها میتوان سطح سلامت کودکان را ارتقاء داده واز میزان مرگ ومیر آنان کاست به این منظور استراتژی های جدیدی تحت عنوان مراقبتهای ادغام یافته ناخوشی های اطفال (مانا) در سال ۱۳۸۱ با هدف مراقبت و درمان به موقع کودکان بیمار و دیدن کودک بیمار ونه فقط بیماری او ، برنامه مراقبت از کودک سالم ومراقبتهای ادغام یافته کودک سالم در سال ۱۳۸۳ با هدف غربالگری کودکان وشناخت کودکان سالم از کودکان به ظاهر سالم یا مستعد بیماری و انجام مداخلات به موقع بهداشتی و درمانی کودک ، توسط اداره کودکان وزارت بهداشت مطرح ودر سطح استانها اجرایی شد که برنامه های مختلف را با یکدیگر ترکیب نموده ومهمترین و شایعترین علل مراجعه و مرگ ومیر کودکان را دربرگرفته ، تشخیص و درمان صحیح بیماریها را براساس نشانه های موجود امکان پذیر می سازد. بعلاوه برنامه کودکان حاوی اصول راهنما برای آموزش به مادران است تا خانواده ها در بهبود کودک خود مشارکت نموده وبا اجرای صحیح اقدامات پیشگیری ازجمله تغذیه صحیح کودک ، انجام بموقع واکسیناسیون از ابتلاء و یاشدت بیماریهای وی وعلاوه بر درمان کلی وبهره جویی از فرصتهای از دست رفته برای ارائه خدمت پیشگیری اولیه ، خانواده ها را دردرمان کودک درمنزل درگیر می سازد تا زمینه های بیمارشدن کودک و یاغفلت ازنشانه های خطر درجریان بیماری را به حداقل برسانند .

با توجه به اهمیت ارائه خدمات کیفی وبه روز به کودکان در سال ۱۳۹۵ بسته های خدمتی جدید وبازنگری شده کودکان از سطح وزارت به استانها جهت اجرای پایلوت برنامه دریک شهرستان ابلاغ و اجرایی شد.

برنامه نظام مراقبت مرگ کودکان ۵۹-۱ ماهه در سال ۱۳۸۶ هم به عنوان یکی دیگر از برنامه های کودکان و در راستای ارتقاء سطح سلامت و پیشگیری از مرگ کودکان به علت عوامل قابل اجتناب در سطح اداره کودکان وزارت و استانها به اجرا در آمد و طی سالهای اخیر هم برنامه های رشد و تکامل همه جانبه دوران ابتدای کودکی ، جامع پیشگیری از سوانح و حوادث در کودکان در وزارتخانه و استان ها به اجرا درآمده است .

رسالت:

برنامه کودکان جزو اصولی ترین برنامه های بهداشتی بوده و هدف آن تامین ، حفظ و ارتقاء سطح سلامت کودکان ، کاهش بار بیماریها و میزان مرگ و میر و بهبود تغذیه آنان از طریق ارائه خدمات بهداشتی درمانی است .

هدف کلی برنامه:

کاهش مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال

هدف مورد انتظار برنامه سلامت کودکان تا پایان برنامه ششم توسعه کشور (سال ۱۴۰۰):

- ✓ کاهش مرگ و میر نوزادان به ۶٫۹ در هزار تولد زنده
- ✓ کاهش مرگ و میر کودکان زیر یکسال به ۱۰٫۱ در هزار تولد زنده
- ✓ کاهش مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال به ۱۱٫۴ در هزار تولد زنده
- ✓ کاهش مرگ و میر کودکان ۵۹-۱ ماهه به ۴٫۵ در هزار تولد زنده

گروه هدف برنامه کودکان :

کودکان زیر ۶ تا ۶ سال ساکن در کشور اعم از ایرانی و غیرایرانی است .

ارائه دهندگان خدمات برنامه کودکان :

بهورزان ، کاردانها ، کارشناسان مرتبط با برنامه کودکان و پزشکان جهت ارائه خدمات مشاوره ای و کلینیکی ، نیروهای آموزش دیده مردمی ، رابطین بهداشتی جهت ارائه خدمات آموزشی است .

اجزاء برنامه های سلامت کودکان:

۱. مراقبت های ادغام یافته کودک سالم (WCC)
۲. مراقبت های ادغام یافته ناخوشیهای اطفال (مانا) IMCI
۳. ترویج تغذیه با شیرمادر

۴. برنامه جامع پیشگیری از سوانح و حوادث در کودکان

۵. برنامه نظام مراقبت از مرگ کودکان ۱-۵۹ ماهه

۵-۱- برنامه احیای کودکان (احیای پایه در کودکان)

۶. رشد و تکامل همه جانبه دوران ابتدای کودکی ECD

۶-۱- برنامه جامع تکامل کودکان